Интенсификасия р' йа бława'тбуна ћасьлата малћэбуна гэндитиейа

Ль Комитеа Мэрк'эзиейэ ПКТ'С

Сэдртийа Коммэрк'эзийа ПКТ'С 28-е феврале Кремледа кьрэ шээрдэри, йа кэ п'ешк'ешы пырса миасэрькьна фраред Пленума Коммэрк'эзийа ПКТ'С феврале кэрбёу дэрћэда интенсификасиакьрына дэрэ и н а ліаьбуна гэндитиеда.

Дэрћэда мэщалед бь конкрет эдданћьна фраред Пленума КМ ПКТ'С февраледа К'атьбе Коммэрк'эзийа ПКТ'С Пешьн, Сэдре Совета Министред Г'Р'СС ћэвалее Н. С. Хрушчов бь даклад пешда ћат.

Ћћа,— ћэв. Н. С. Хрушчов дьбеэжь,- ћ'эму мэщалед материалие ћэнэ у тенэ сэзькьрьне, эжки малћэбуна гэндитие бь ачьхи пешда бьбьн, бона ћьћижнэ эе дэрэце, йа кэ бь фраред пленуме тер'а ћатьн эдитьне. Партиа программа дэранина алда мэдиейа мэзьн миасэр дька, бэрдана машинед малћэбуна гэндитие зедэ дьбэ, дь дэрэца авданеда хабата мэньте кьрьне.

Сала 1964-а дайинед капиталэ эса бона малћэбуна гэндитие ћатьнэ эрдэна ћэ нава т'эрийда дийана Советиеда ед лапэ мэзьньн. Дэгэ сала 1953—а дэулэте бона малћэбуна цмэ'тие 985 милион манат бэрда бу, эе ісэл эгэ бона малћэбуна цмэ'тие 5 милиард 400 милион манат бэрдэ.

Қилиетед к'ушнейэ ћна мэщалее дьдьнэ колхоз у совхоза, эжки малћэбуне бь к'эрдэри ћеаледа бьбьн бона ээдэрэнина фэрэкьрьн ћэнэшандэне бехофкьн.

Ирэ, йа сэрэкэ эгэ, эжки эз мэрийа р'акна п'ийа бона эдданћьна фраред эфбулькьрь, ћ'эзиаск'эрийа ванэ материалие пешда биньн бонэ эдданћьна фэрэкьрьн ћэнэшандэне бехофкьн.

Ирэ, йа сэрэкэ эгэ, эжки эз мэрийа р'акна п'ийа бона эдданћьна фраред эфбулькьрь, ћ'эзиаск'эрийа ванэ материалие пешда биньн бонэ эдданћьна фэрэкьрьн ћэнэ-сьлде шэкьр, пэмбэ, картофла, п'ьнщэр'е, гошт, шир ћеэ у ћасьлата майын.

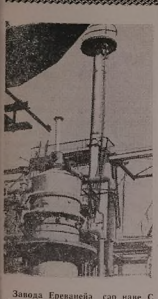

Завода Ереванейа сэр нэве С. М. Кировда сех у шидэрэшед к'ишмэйа Г'эзэ тена чекьрьне. Вьра чекьрьна шидэрэшда аситилеиейа т'эзэ бь темпед эзэ пешда дьча у эж нава санайа к'ишмэзда шинэ машур дыгра.

ШЬКЛДА: дитьнэ жь ме чекьрьне.

Фото йа Б. ГАЗАЗЯНАН

Лэзьмэ бь щлэ'т у бь р'йа эса пешда ћэр'ьн, эжки бона чап у башбуна ћасьлата бэрдан ћ'эзиаск'эрийа материалие пешда биньн. Колхозван, йане п'лане совхозе чьдэс гглэк ћасьлате бэрдэ, эждэси эз гэрэке бэр хэбата хэвэа гэлэки бьстинэ.

Мэри йькэра ћэр тьштида ћевшандьне бькэ, ле гэрэке бь к'ьси ћ'эзиаск'эрийа мэрьвэйа материалие, ед кэ хуг ћасьлате бэрдьдьн, ћевшандьне нэкьн.

Ме щунда ћэв. Хрушчов анализа хэбата гэлэк колхоз, совхоз, бриг, хэлэдэкед механизасиакьрийэ к'ур дэ. р'ешгэ у мэщалед колхоз у совхозэйэ бей'эд у к'эсаб дь дэрэца сэр ћ'ине механизасиакьрьна дэранинейэ комплех'сиа, бльидкьрьна дэранинтийа хэбате, ћьмэкьрьна хэзэлматийа дэранине дь к'эшке. Эгэш шегрет практик дьн бона бэрэкьрьна система ћ'эзиаск'эрийа колхозван у п'алед совхозэйэ материалие сэба зедэкьрьна дэранина ћасьлата малћэбуна гэндитие.

Ћэвалее Хрушчов нава дакладэ хэзэйэ сэр избатиед р'астнэздэдэ н а ф р а р е Коммэрк'эзийа ПКТ'С у Совета Министред Г'Р'СС сала 1955—а дэрћэда щур'е кэмасиед планкьрьна дэранина малћэбуна гэндитие у щур'е планкьрьнийа т'эзэда сэкьнь. Мдаблы ие фрарь Н. С. Хрушчов дьдэ к'ьвше, ћьнэк органед щи колхоза мэщбур дькьн, кэ плане чандьне щур'е культура назьрькьн, бь к'ьжане шэхэкьрьна сэрэкэанед колхозэ у директored совхоза. п'ешкэзиед малћэбуна гэндитие дьдьна п'ирэ—п'ирэкьрьне, ћелельн, эжки инисиатива колхозвана у п'алед совхозэйэ э'фрэнарие ћэбэ.

Ћэвалее Хрушчов щер'бандьна ћьнэк хэбатчийэ, кэ дьхэзэ ьн агротехникада шаблоне р'ьк'ьнкьн, э'мри сэр колхоз у совхоза бьлэнгэнэк'эр кьр. Эгэш эз хэбатчиед сэгэшгтиед дэранине у колитеед партийэ дэнэк'эр кьр, к'ижан хэбата т'эшкьлдарие бь ћ'ökэмдарийа хчэйа административиева дьдьна эбнэстьне.

К'ötасие ћэвалее Н. С. Хрушчов эр сэр ћьнэк пьрсданиned дь дэрэца сэнайе у чекьрьнеда ськьни. Эгэш дэрћэда ше йькэда хэбата гэлэки лазьмэ ћар чекьрьнэзе бькьна бьн контроле, ћэдельн, эжки чекьрьн у р'азикьрьна дэмудэзэ эжь ћав бенэ дэтандьне. Эгэш гэндарикэ мэхсус дани сэр контролийа, кэ сэр дэранина дэмудэзэе к'ишие у чекьрьне к'ишие ћэйэ.

Ћэвалее Хрушчов гази т'эшкьлэтед партиее кьр, эжки хэбата т'эшкьлдарийа конкрет фрэкьн, рэхата ћ'эму хэбатчийа бона э'мрда миасэркьрьна фраред Пленумед Комитеа Мэрк'эзиейа партиийэ декабре у феврале бьдьна хэбтандьне.

Пролетарэд ћэму мэлэта, ёэмбэн!

РЙА Т'ЭЗЭ

ОРГАНА КОММЭРК'ЭЗИЙА ПКЭ, СОВЕТА Т'ЭМРЭБЛЬНД У СОВЕТА МИНИСТРЕД Р'СС ЭРМЭНИСТАНЕ

«РЙА ТАЗА» ОРГАН ЦК КПА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ АРМ ССР

№ 18 (1558) | Лэ'д, 1-е марте сала 1964-а | Цмэт 2 капек

Борщед комунистед гэндийэ сэрэкэ

Пленума Комитеа Мэрк'эзиейэ ПКТ'С феврале пьрсданиned т'эзэ у щабдар данин пешийа хэбатчиед малћэбуна ћэлэта гэндитие, ед кэ дь шэхэле пешдаьбьрьна малћэбуна гэндитиеда дэраща дйа бльид дьльна к'ьвшькьрьне. Нава фраред пленумеда, к'елма ћэвалее Н. С. Хрушчовда, кэ эжи пленумеда гот, программа интенсификасиакьрьна малћэбуна гэндитие сэр ћ'ине бь фьрэти хэбтандьна ахча мэдание, пешдаьбьрьна авдане, механизасиакьрьна комплех'сиа р'ьк'ьнкьрьна дэстиниед олм у щер'бандьна пеш йэко-йэко ћэтьнэ ленір'андьне.

Э'мэмийа щмэ'тэ советиер'э т'эвайи хэбатчиед р'еспулликаейэ малћэбуна гэндитие фраред пленуме бь дьл эфбулькьрь, ћэр тэћэри насийэ хчэ дьльнэ ванэ у сэр ћ'ине ванэ фэчлед малћэбуна хчэйа конкретда плана пешдаьбьрьна ме ћазьр дькьн.

„Борще т'эшкьлэтед партиаейэ сэрэкэ эгэ»,— фрара Пленума КМ ПКТ'С февраледа ћатйа готьке,— *эжки к'эму хэбатчиед гэндэр'э йэко-йэко шьрэвэкьн, кэ эк'ьндайина дэшта, ћасьлата ћ'эйэнэт т'эне бь дэгэи интенсификасиа дэранине дэкарьн зедэкьн, мэлетда бьльэ'тбуна ћасьлате сэзкьн, ћ'эму мэщалед хэбата идеологие сэрэкэ эгэ эжи алида бьдьна хэбате".*

Р'еспулика мэда ордийа агитатора, пропагандиста, лекторийэ мэзьн у мэщалед хэбата идеологиейа п'ьр'ьнэ. Борще тэшкьлэтед партиае, агитатора, пропагандиста, лектора, хэбатчиед прессе, р'адиое, киное дурдиьнокейэ сэрэкэ эгэ, эжки фраред пленумейэ т'эрийи йэко-йэко масса хэбатчир'э шьрэвэкьн. р'йа пешдаьбьрьна малћэбуна гэндитиейэ ћ'имли, р'йа интенсификасиакьрьна дэранине бьдьнэ к'ьвше, эже к'эмала интенсификасиаейэ мэзьн нишан бьдьн, кэ дькарэ к'ароко чьрэси эзэ мэзьн бьдэ колхоз у совхоза. Дь ме дэрэщеда эса, дакладэ у лекциэр'э т'эвайи лазьмэ эса жи эвариед пьрс у щаба т'эшкьлкьн, ћийатед пленуме дэрсед к'ом у семинаред т'ор'а р'онкайи сайаэтиеда, эжьрьситтеед щмэ'тие, эжь т'эбед ћинбуна механизаторие у агрок'имиаейэ т'ормэрида ћинбьн. Сэрэкэанед т'эшкьлэтед партиае, советие у малћэбуние, т'эвгалед пленуме готи ви алида бьбьнэ пропагандистед ћэрэ актив.

Пропаганда готи конкретэ, сьх э'мрр'а бе ћьредане. Т'эне фраред пленуме пропагандаьн бэс нина. Ме йэкер'э т'эвайи готи шэр'к'арийа бэрк' т'эшкьлькьн бона миасэркьрьна жэ у бьћижнэ ме йэкэ. Жэки ћэр т'эвайи кь шэхэле интенсификасия малћэбуна гэндитиеда, дь шэхэле сафикьрьна преданиned партийийэ т'эзэда щие хчэ бьбинэ. Эж, чь кэ т'эзэйэ, пеша, практикаеда ћатйа щер'бандьне, готи бь ћэр тэћэри пропаганда бькьн у бькиэ арзитийа ћэр хэбатчики малћэбуна гэндитие. Гэрэке дэсте хчэ жь

МОСКВА. Тэмашэгэйа дэстанинед малћэбуна Г'Р'СС щмэ'тие дэ эк'спозиеаеда т'ематике ћатйа ванэ. Павилоне т'эмашэгэйе да трактор, агрегатед кэ ахие т'эвн ћэв бьльн у дьр'эшинэ, комплех'сед машинед бона бешэркьрьна чандьнийа кэхурэ, сьлеед шэкьр, картофла даниие.

ШЬКЛДА: к'отана „ППА-8-35" ћ'эйштэсийа т'эзэ, йа кэ завода сэр нава р'эмэлуэна Октябре бораьда у э'рде бь к'урайа 27 см. р'ердэ.

Фото йа **Н. Кулешов** Фотохроника ТАСС

П'ешк'еша п'ьр'чимәт бона мәрьва

(Бона 400-салйа нәшьрбуна к'т'еба урьсайә э'ылын)

Мәрк'аза Москваеда һәйк'әлак һайә мәрьвәки сәрләт сәкьнийә, к'ьнще урьсә йә дәдими ле. Дәсте чийи р'астеда бәлгәки к'ар'әзайә, әw бь гөндари ве к'ар'әзе дьпһер'ә. ле бь дәсте ч'әне т'әхтәки нәшьрбийә ль сәр к'өрси гьртийә, дь к'ө дө бәлге к'т'еба р'ескьрнә. Р'әх т'әхтә һаштед нәшьрькрьнеә...

Әw һәйк'әл зөр'ата һеже бона әwладаки Урьсетейи мөшур — Иван Фөдөров дани. Ль сәр һәйк'әл һатйа нисарс: „Бона бред мьн у бона пьзамед мьн". Бәле, wи мәрьви бона мәрьвед урьсә садо, бона р'онайидарийа wана хәбатөка э'фати кьр. Чарсьд сал бәре Иван Фөдөров т'ави Пөотр Мстиславес у бәрдәстие хwә нәшьрькрьна к'т'еба урьсайә э'ылын „Апостол" к'өтакьр.

Т'әрнәзан шә'дәтие дьлын, wәки wәхте әw к'т'еба урьсайә нәшьрькрийә э'ылын ал-янна шан Иван Грозни, wи э'мркьр. wәки чәнд к'т'ебед wәлатед дәрәкәйә нәшьрькри әк бинын. Грозни әw һьмбәри һәв кьрын у бь к'ө'бари гот, wәки бостед урьса ъкь ед wәлатед дәрәкә хь'рабтьр нәшьр накьн. „Мьн wәр'а дьтот,— әwи гота бөйара,— wәки э'рде урьса бь мәрьвед әрьлва дөwләмәндә. wәки шам мә жи шә'рәза, бостед шөхөле нәшьрькрьне. wе бит'әрбын. Бьнер'ьн вана, әwана!"

К'өмала к'т'ебе дь э'мре мәхлуәтиедa гәләки мәзнә. Т'әмамийа т'әрнда мәрьвайе зә'ф р'ьид шә'дәтийа wе йәке дьдә, wәки чawa бь лөз техника пешда чу. wәки чawa бь фрати у к'ур сөр'а т'әбийөте н'әсйан у ниин қанунед wе дьбун, гіниттьнә һеланед занабунейә чawайә мәзьн. Өв т'әнбь сайа хөра нәшьрбуйи һатйа кьрьне. „К'т'еб — әw т'әмие ньслатәкейә бона йа дьн, шеwра кале кө дьмрә бона зьламе, кө т'әзә дәстие дькө дькен, әмре, кө нөбдар wәхта дьчө несабө дьдө wи нөбдари, е кө щие wи дьгра". Өв хөбәред гөш А. И. Герсен готйә.

Хөбәра нашьрбуйи бу qawата э' щеба мәзьн, һәме к'ижане әрьлөгде щмә'те Иван Фөдөров дани. Шөр'ванед азайе у бәхтөwарийә э'йан бь фратн әw qәwата „Нашьрра мә,— Н. С. Хрушчөв готйа,— сильн'ә идеа партиаейә дураг'ькрьрьне".

Н'әму нәшьра wәлатед сөциалистийә братие әкі буйа сильн'әка өса. Фидел Касөтра гөзета органа р'еволйуцийа Кубаейө шар'ванне „Нөтиснас да Ой" навкрийә чawa „Бәйрақбра идеа мәрк'ислан—ленинизме". К'т'еб, газет, ковар, wәлатед т'фадарийа сөциалистийә дьлө хи мәраме масса щмә'тайө фрә. щөхөле э'длайе у прогресе дькьн.

Мәраме нәшьра буржуазиае лан тәнәрөки дьнейө. Дьийа капиталистиеда, к'ьг'еб, газет, нәшьр дасте зөлмк'араданьн. Өwана нәшьре бона нетед хwә дьдьнә хәбтандьне. Мәсәлө, ШАП—да н'әму нәшьрхана у газетед н'ижи дасте к'өмак мөнөполистаданьн, бь н'өкөме к'ижана мәрьвед хwәфроти тьштед к'рет дьвиньн у бөг'дана давежна qәwатед демократиае, э'длайе у прогресе.

Wәт'әне мәда н'әму к'ьг'еба, газета у ковара дьлуньн. Алие чанкрьрьна к'т'ебада дьнйаеда әм щие э'ылын дьгрьн. Тиража wан анөгөрин сала 1913—а бь 12.6 щара дезө буйа. Тиража н'әму газетайө щарәке щәм мө дьгнижө 79 милиона. Сала 1962—а wәкө 80 н'әзар к'ьг'еб, брошюр бь тиража милиард н'әби зедөтө һатньө нәшьрьрьне. Хөбатед В. И. Ленин бь 93 зманед щмә'тед Т'Р'СС бь 316 милион н'әби зедөтө һатньө нәшьрьрьне.

К'т'еб щәм мө — әw һабуна щмә'тейө дөwләмәндә. Әw wәкө 400 н'әзар к'т'ебханада һатньө щиwарькрьрьне. Мәщала һәр мөрики сөетие һойө, кө wаи к'т'еба бьхуно, занабунед хwә зедөкө, дһа р'ьид бьхи у бьхәбтө.

У иро, wәхта wәлате мө 400—салйа нәшьрькрьна к'ьг'еба урьсайә э'ылын дьдө к'ьшө әм — мәрьвед сөетие бь к'ө'рйамәтөкө мәзьн wан мәрьва бир тиньн, ед кө к'т'еба э'ылын нәшьрькрьнә у аманәтәки гранйһа бона мө ньштьнә.

С. Николаев
кандидате бөлмед т'әриқие дано хәбате. Р'әдишчев у декабрист, демократ р'еволйуцион у комунист бь к'ө'мәкларийа к'т'еба, ковара, газета фькред пешө азайй'ьзие бөлакьрьн, ед кө масса хәбатк'ар р'өй'дар дькьрьн, бона ар'рийа баш. бона бь һ'ымва гөһаетьна мәхлуqтийа мәрьвайе.

МОСКВА. Һәйкале нәшьрьре к'т'еба урьсайи э'ылын — Иван Фөдөров.

Хөбәра нәшьрбуйи әмөкәки мәзьн кьрйә нава культура мө. Нйа мәрьв өйкарә бей э'франдьнед Пушкин, Гөгол, Чернишевски, Толстой, Горки, Майаковски, бей к'т'ебед Ломоносов, Менделеев. Темирйазев, бей вискі'ар. бөмдared э'йан ве бинө бәр ч'э'ве хwө. Нө кө т'әне әм, ле өса әки комунистед т'әмамийа wәлатед дьййе бей э'франдьнед Мәрк'с, Энгелс, Ленин нькарьн бьжин.

Т'әрнда нәшьра советие—р'аракө т'әрнда Партиа Комунистийә нәшөлакьрийә. Әw сьх шар'ийа сньфа п'ала у гөндийә р'еволйуционэр'а ғәредийө бона алт'ндарийа р'еволйуция сөциалистие, бона сазкьрьна э'яре мәрьвед хәбатчийә а-әза у бөхтөwар.

Ленине мәзьн щики мәшур дьла нәшьра соетие у әw бьлнд өимәткьр у дьла кьвще. wәки өw гәрәке бьбө сильн'ә мәкьрьна сөциалистие. Партиа Комунистие гөтьнед Ленин т'ьме дьөдөнө.

ФР'ИНА „КОСМОС—25"

Э'ламәтийа ТАСС-е

27—е феврале сала 1964—а Т'фаца Советиедa бь аньхи дөргәр'а Э'рдейө Н'ьнартийө „Космос—25" бәрдан.

Дөргәр'ада апаратед блми һатьнө шиwаркьрьне, бь к'өмәкдарийа к'ижана изгар'ийа мәзила космикие тәрәке пешда бьбьи. йа кө анөгөри ве программейө, кө ТАСС—е 16—е марте сала 1962-а э'ламкьрйә.

Дөргәр' бь ван параметра дәрхьстьнө сөр орбите:

— Wә'де фьтлейи сьфто 92,27 дөqз;

— дурбуна жь р'ье Э'рдейө мак'симал (апогееда) 526 км;

— дурбуна жь р'ье Э'рдейө минимал (перигееда) 272 км;

— гоше мелайа орбите бәрбь дузайа экваторе 49 дәрәщийа.

Хөнжь апаратед блми сәр дөргәр'е һөнө:

— Р'адиоә'ламкьра, кө бь т'ьметийа 90,023 мегаһерса'дьхәбтө,

— р'адиосистема бона р'астчапкьрьна элементед орбите.

— система р'адиодурчапкьрьне, йа кө wе дайинед дәрһәда хәбата дөмудзәта у апаратед блмида э'ламийа Э'рдекө.

Апаратед, кө дөргәр'еда һөнө, бь нормал дьхәбьтьн.

Мәрк'аза кординасиөн — н'әсабкьрьне информасийа өтәнди нәзьр дькө.

QСА АГИТАТОР

Колхозванед колхоза гөнде Сорике, ль сәрчөртийа Өктемберийөйө дәранинө, бь н'әwаск'ариқө мәзьнна насийа хwө дьдьнө qрared Пленума Коммөрк'ө з и й а П'КТ'С феврале. Агитатор qсед хwә өрдәннинед пешдабрьна мәлйөбуна колхозейө конкретр'а дьдьнө ть'редане, бьн р'онайа қийатед пленумеда кемасиед кө на һаа хәбата колхозеда һөнө, э'йан дькьн у колхозванар'а т'әвайи мәщала дьа'фриньн бона һьлаиина wан.

Агитатор Завен Шөмарийа, wәхте qса хwә гот, wәки сала пар колхозванед гөнде Сорике гөнштьна гәлөк ачьхиед бльнд, ширдайина һар ч'ә'ләкәкө бь 280 кг, әк'ида йина һар һектарәка нан бь 6 сентнера бедө бу. Э'йана, wәки колхозван у механизатор wан дәстаниина һесиабьн у заньн. кө нйа пьрданинед дйа мәзьн пешийа мә сәкьнинө, бона qәдандьна wан тәрәке т'әмамийа qwата хwә мобилизасиаьн.

Нйа колхозван сәр һәрared Пленума КМ ПКТ феврале мәщал э'франдьнө wәки бь чапәкә лазьмда әрне дәстхьн, йа кө ве бьб к'ана бльдкьрьна әк'ьн'ийли. Колхозванед гөнде Сорике бона пешдабрьна мәлйөбуна хwә мәщалед лазьм дьа'фриньн у әөща социалистие фрә кьрьнө, wәкәсала ь'әвтсалиейө шөщалдйа зә'ф һасьлөта мәлйөбуна гөндитие бьдинө wәлет т'фраре партиае нава э'мрьбьдинө миасәркьрьне.

Шә'риг Әмәр

ДӘСТЧЕХАНА ПЕШ

Фабрика Еревaнейө мәсайә „Масис" дәстчехәнәкә р'еспубликаейө пешө. Әw т'ьме планед хwәйа дәранинө бь ачьхи дьдьдинө.

Ван р'ожа, wәхте әм бь хьзмәт ве дәстчехане қасьдин у мә хwәст дәрһәда ачьхиед колектива wедa бьньвисийа, сәдра комитеа фабрике һәв. Нина Бадейане мә'р'а awа гот:

— Колектива фабрика мә сала ь'әвтсалиейө пешда бь ачьхиед хәбатейө башва дада. Мә плана дәранинейө салә'өwхте бь 109,3 салә'фа qәдандә у бһае 442 н'әзар манати мдасед зар'а әк плане дәр бәрда. бһае 624 н'әзар манати қийате хәр'ә һеwшанд у жь материалед һеwшанд 44 н'әзар 570 щот мдас бәрда. Фабрика мө плана мәйа йәнаре бь р'успити qәдандә. Әwе дәwса бһае 464 н'әзар манатед бь плане тер'а дити, бһае 475 н'әзар манати мдас бәрда.

П'алед фабрикейө пеш Р'ойерт Варданйан, Мар'ие Абраһамйан, Мариета Бадасарйан, Һег'ине Саһакйан у ед майин пешданиned хwйө р'оже т'ьме зедө дьрьны. Мдased, кө фабрика өса бәрдьдө нө кө т'әне р'еспублика мәда, ле өса жи р'е публикаед братие, чawa, Қазахстанеда, Узбекистане. Кавказа Шьмәда, Қриме у гәлөк гөштwәлетә мәйинда р'ьид т'ьме бәгәмьхьре. Wе шуда әwе гот, wәки хәбатчийа фабрика wан колективе фабрика Киеве, Т'билисе Лwовейө мдасар'а к'ат'ьлөще у сөз данө. кө исала ьа зә'ф мдased бөдөw у бьбәрдьн у пешданиned плансала 1964—а жь wә'да зу'ьм у зедө бьрдьньн.

К'. Сайа

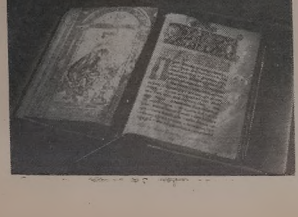

К'т'еба урьсайө „Апостол" э'ылын, йа кө нәшьрханеда һатйа нәшьрьрьне. Өв к'т'еба Иван Фөдөров у Пөотр Мстиславес нәшьрьрьна. Һәмә жь wи чахи дәстйө нәшьрьрьна к'т'ебед урьса дьбө.

Фотохроника ТАСС

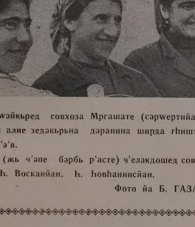

Ӏ'эйҺанәтхwәйкьред совхоза Мргашате (сарwертйа Эйцимазиней даранине) алие зедакьрьна даранина ширда гйиштьӏэ дәстаниниед барбьӏ'э'в.

ШЬКЛДА: (жь ч'әне барбь р'асте) ч'елаҳдошед совхозейа пеш Ь. Папойан, Ь. Воскаӏанан, Ь. Ӏоӏйаниийсан.

Фото әа Б. ГАЗАЗӀАН

Дәстанина зедәкьн, кемасийа бьдно ӏьлдане

Сәдре колхозе гӧнде Ӏ'эко (сарwертйа Ӏоктемберйанейа дарание) Шәмаз Шәрал шәата колхозейа Ӏ'эсабдайин-бжартьведа дакладла хwӧда сор әчьхи у кемасна сокьин у гот, wәки колхозеан у механизатора ҳәмлед ӏоwа сала пар хьрабда әк'ие културед ӏ'эбе наин бльед гйиӏандыг. ӏ'эв ӏэр гектаре дәмса 11 сентиеред тер'ә дити, 14 сентер нан ӏатә стандыне у бь сайа ве йәке колхозеда даранина нанэ т'омэрэ дәмса 800 сентнеред бь пане к'ьшкьрн, гйиштьӏ 5.330 сентнери. Әне йәке мәшал да, wәки колхозе дәмса 620 сентнеред к'ьшкьрн, 1010 сентнер нан бьфрошо дәмлте. Боне ӏ'эйҺанәте мехҳуәтне 507 тонна к'бәан у 646 тонна гйиӏа ӏатә лодькьрне.

Алие зедәкьрьна даранина ӏьсьлата ӏ'эйҺанәтда ән ачьхи ӏәнэ. Пешданиред зедәкьрьна р'эҳмэ соре ӏ'эйҺанәт, wе р'эҳмеда ӏа соре ч'елэка у плана ӏьсьлата ӏ'эйҺанәт, кӧ дьфрошна дәмлте, зедәкьрьна дарание,—колхозеан Шәмьле Дәжреш г'от. Гоӏ зәвед колхозе жь кәвра бьдно т'омьжькьне у әва йәка ве мешаде бьдр, wәки ниве хьбата дәштеед йа п'ьр'е бьдно механизасжькьне.

Э'т'әре Бьро шәатеда сар пьрса ньмжькьрна хwәрмәтийа ӏьсьлата Ӏ'эйҺанәт сәвана у сәрwертйа колхозе бона ве йәке барк' критикьдр, wәки ӏьлаҳ колхозеан, кӧ ӏанунмова артела мәшайда гйиӏдите дьт'әр'бйиьь, т'эин хьбата колхозе набьл, сәрwертйа колхозе war гәзи бр шибларне нако.

Шәатеда хьбатийа бәгәмийа хwәйа мәзьн дано ӏрара Пленума КМ ПКТС феврале у борщ ьӏьлдане сар хwэ, wәки мәлйбуна хwэ бь нитенсийа пешда бьбьи, т'ьдарокне чандьийа бйаре р'ьӏ әвбиьь у исал колхозеда дарание ӏьсьлата мәлйбуна гйиӏдите бь чапаҳ мэзьнна бьдно зедәкьрьне.

С. Даву'йан

ЖЬ ӏӘР ӀӘКТАРӘКЕ 30 СЕНТНЕР Т'ҮНӘ

Сала пар т'үнбешшәрькьред колхозда гӧнде Воськанте (сарwертйа Аштаракейа дарайине) әк'ие т'үнйа бльед гйиӏандьи. Әwэна жь ӏәр ӏәктарәкэ чандьийа т'үне дәмса 16 сентнеред к'ьшкьри, 25 сентнер т'үн стандьи у әве йәкэ мәшал да, wәки колхозе дәмса 234 сентнеред тер'ә дити, 290 сентнер т'үн фротә дәмлте у бәр әwдас т'үнева 56 ч'ьзар манат п'әрэ ӏатә стандьне.

Т'үнбешшәрькьред колхозейа пеш Азатуйн ӏаҳрт'ьуййане, Гоӏар Маргайане, Маӏиня Манукйане, Арус Сетйкйане у галәкед майни борщ ьӏьлдан сар хwэ, wәки ислал жь ӏәр ӏәктарәке 30 сентнер т'үне бстиньи у бь ве йәжева әмоке хwэ бькьи нава шӧхӧне мизасәркьрьна ф'рared Пленума Комм э р к' э з и й а ПКТС феврале.

Ш. Хӧдо

ӘӘЗӘ БОРӀЕ ХWӘ БЬӘӘДИНЬМ

Әва чанд сала, wәки әз ферма совхозейа Ӏ'эйҺанәтхwәйкьрнеда дьхәбьлтьм чаwа ч'елэкдош. Әз галәки шамэ, wәки сала пар мьн борщдарред хwәйа сосиалистие алие зедәкьрьна даранина ширда бь сәрфийаи ҳәдана. Ӏйа әз 18 ч'елака хwәй дькьм. 10 ч'елаке мьн заиа, гольке war иди гьарьк буйо у р'ӧж бь р'ӧж сархwэда тен.

Партия мӧн Комунистийа әз'эиз пьрс данйо пешлйа мэ Ӏ'эйҺанәтхwәйкьра, wәки вьр ӏада дйа р'ьӏд бьхәбьлтьм, хәбата хwэ п'ак бьдно т'ошкилкьрие, Ӏ'эйҺанәт бьӏанунед зоотехникие хwәйкьки, щьсне Ӏ'эйҺанәт бьдно'н'аккьрне, дйа р'ьӏд хwәйтие Ӏ'эйҺанәте вьр'ни бькьи у бь ве йәкева даранина ӏьсьлата Ӏ'эйҺанәт бь чапэка мэзьнна бдно зедәкьрьне. Бона миасәркьрьна ф'рared Пленумед КМ ПКТС деждәрбе у феврале. ӧр'ӏт'а ПКӘ 23—а әз ӏәвалед хwәйа ч'елаҳдошда к'этьмэ ӏаще у мьн борщ ьӏьлдайа сар хwэ. wәкиислал жь ӏәр ч'елэкәке дәмса 1.475 кг к'ьшкьрн 1.650 кг шир бьстиньи. Мьн ат мэйа йанвареда жь ӏәр ч'елаҳәкэ хwэ 19 кг шир жь чапа к'ьшкьрн зедәтьр сьтанд. Ч'елэке, кӧ әз дьдоньм, р'ӧж бь р'ӧж шире хwэ зедэ дькьм. Чь кӧ жь дәсте мьн те, әзе бькьм, wәки пешданиред партиае у Ӏ'ӧкӧмота хwәйа э'эиз э'сайи бьфдьнмьи.

Гәәзэ Р'остам

ч'елаҳдоша совхоза Гегарт'ийейа Ӏ'эйҺанәтхwәйкьрие (сарwертйа Спитакейа дарание)

ЗАИИНА ПЕЗ БЬ АЧЬХИ ДӘРБӘЗ ДЬӘӘ

Хәбатчред ферма колхоза гӧнде Ӏршалуйсейа пез (сарwертйа Эйцимазиней дарание) гӧй, дарийа хwәйа мэзьн дано сор шӧхӧне зайина пез. Борщед вьр'ни к'ӧзед т'эмьзэ гәрмда тенэ хwәйкьрие.

Шьваиед колхозе Г'ӧзэе Ф'рӧ, Бьк'ре Со'эл, Аӏ'мазе Чоло у галәкед майни ӏаща сосиалистие фрькьрьна у борщ ьӏьлдане сар хwэ, wәки жь ӏәр сәмар'эка мийа сад борхи бьстиньи.

Гәәзәе Муса

ӀӘ АЧЬХИЕД САЛА ПАРВА ӀӘСА НАБЬӀ

Колхоза гӧнде Шамирамее (сарwертйа Аштаракейа дарание) сала 1963—а бь ачьхиед борьбьл'э'ва дада, колхоз, ӏлаӏйи, алие зедәкьрьна дарание ӏьсьлата Ӏ'эйҺанәтда гйиштьӏэ дәстаниниед мэзьн. Ӏе хәбатчие колхозе бь дәстаниниед хwәйа сала парва ӏеса набьӏ. Әwана дйа бь к'ьл у бин дьхәбьлтьм, wәки сала Ӏ'эйтсалиейэ шәшада бьгйиwна ачьхиед дйа мэзьн.

Хәбатчиед колхозейа дәште у механизатора нава w'дәкэн ьӏьда 350 гектар пайиэ эа чандьи. Т'омамийа чандьие бь ахпа к'ьмиаеа ӏәтйо ӧйатькьрие. Әна йәка we п'ак Ӏ'ӧкӧми сор әк'ие културед пайиэ бьӏьа. Wэ'де we хәбате Зӧр б'е Э'вди, Лог'ифе Әсо, Зӧрбе Мәшит у гәлэк хәбатчиед майни р'ьӏд хәбатчи. Ӏйа жи колхозеда т'ьдароке чандьийа бйаре дьбиньи: техникае т'эээ дькьи, т'ӧхьм т'эмьз дькьи. ахпа щи дьк'ьшиньа нава к'эwщэн, ле мэзьн дьдьнэ хәбтандьне. Әw мэщал бәре э'ьлы мәйаьли дәмлэтед сосиалистиеә. Мәрәме wан әwэ, wәки ӏәнелед малйабуна wан wәлата пешда ӏәр'ә.

Инициатор у р'ӧй'дарькьра сәйасәтийа варвешийа wи тәнэри ШАӀ—э. Ӏ'ӧкӧмэта ШАӀ йди зуда навнищәка эшийа ӏазьр кьрийо, ед кӧ изи т'ӧна, wәки wан бьфроньиа wәлатед сосиалистие. Wеда наве ӏ'эзар эшийайи зедтьр ӏаҳе. ШАӀ бь ӏәр тәнэри дьщэ'дина, wәки Англиа у г'фандared wейо мәнин ТР'СС у wәлатед ӏәнэр ӏәкьрьна сосиалистиейо майнир'э дйа кем к'ьр'инфротане дәрбазьки. Ӏе эw сәйасәти дьт'әр'ьӏэ. Англиа. Италиа, Франсиа у дәмлэтед капиталистийа майни бона к'ара хwәйа малйобуине, зэ'ф р'ьӏд ТР'СС—р'э к'р'инфротана дәрбаз дьки. К'р'инфротан орт'э Т'РСС у дәмлэтед капиталистиеда зедэ дьӏэ. Лома жи дйа фәрээ бь ӏьдьнэ хәбтандьне. Әw мэщал бәре э'ьлы мәйаьли дәмлэтед сосиалистиеә. Мәрәме wан әwэ, wәки ӏәнелед малйабуна wан wәлата пешда ӏәр'ә.

Инициатор у р'ӧй'дарькьра сәйасәтийа варвешийа wи тәнэри ШАӀ—э. Ӏ'ӧкӧмэта ШАӀ йди зуда навнищәка эшийа ӏазьр кьрийо, ед кӧ изи т'ӧна, wәки wан бьфроньиа wәлатед сосиалистие. Wеда наве ӏ'эзар эшийайи зедтьр ӏаҳе. ШАӀ бь ӏәр тәнэри дьщэ'дина, wәки Англиа у г'фандared wейо мәнин ТР'СС у wәлатед ӏәнэр ӏәкьрьна сосиалистиейо майнир'э дйа кем к'ьр'инфротане дәрбазьки. Ӏе эw сәйасәти дьт'әр'ьӏэ. Англиа. Италиа, Франсиа у дәмлэтед капиталистийа майни бона к'ара хwәйа малйобуине, зэ'ф р'ьӏд ТР'СС—р'э к'р'инфротана дәрбаз дьки. К'р'инфротан орт'э Т'РСС у дәмлэтед капиталистиеда зедэ дьӏэ. Лома жи дйа фәрээ бь ӏьдьнэ хәбтандьне. Әw мэщал бәре э'ьлы мәйаьли дәмлэтед сосиалистиеә. Мәрәме wан әwэ, wәки ӏәнелед малйабуна wан wәлата пешда ӏәр'ә.

Процесед дарание,—колхозеан Шамьле Дәжреш г'от. Гоӏ зәвед колхозе жь кәвра бьдно т'омьжькьне у әва йәка ве мешаде бьдр, wәки ниве хьбата дәштеед йа п'ьр'е бьдно механизасжькьне.

Э'т'әре Бьро шәатеда сар пьрса ньмжькьрна хwәрмәтийа ӏьсьлата Ӏ'эйҺанәт сәвана у сәрwертйа колхозе бона ве йәке барк' критикьдр, wәки ӏьлаҳ колхозеан, кӧ ӏанунмова артела мәшайда гйиӏдите дьт'әр'бйиьь, т'эин хьбата колхозе набьл, сәрwертйа колхозе war гәзи бр шибларне нако.

Шәатеда хьбатийа бәгәмийа хwәйа мэзьн дано ӏрара Пленума КМ ПКТС феврале у борщ ьӏьлдане сар хwэ, wәки мәлйбуна хwэ бь нитенсийа пешда бьбьи, т'ьдароке чандьийа бйаре р'ьӏд бьбиньи у исал колхозеда дарание ӏьсьлата мәлйбуна гйиӏдите бь чапаҳ мэзьнна бдно зедәкьрьне.

С. Даву'йан

ЖЬ ӏӘР ӀӘКТАРӘКЕ 30 СЕНТНЕР Т'ҮНӘ

Сала пар т'үнбешшәрькьред колхозда гӧнде Воськанте (сарwертйа Аштаракейа дарайине) әк'ие т'үнйа бльед гйиӏандьи. Әwэна жь ӏәр ӏәктарәкэ чандьийа т'үне дәмса 16 сентнеред к'ьшкьри, 25 сентнер т'үн стандьи у әве йәкэ мәшал да, wәки колхозе дәмса 234 сентнеред тер'ә дити, 290 сентнер т'үн фротә дәмлте у бәр әwдас т'үнева 56 ч'ьзар манат п'әрэ ӏатә стандьне.

Т'үнбешшәрькьред колхозейа пеш Азатуйн ӏаҳрт'ьуййане, Гоӏар Маргайане, Маӏиня Манукйане, Арус Сетйкйане у галәкед майни борщ ьӏьлдан сар хwэ, wәки ислал жь ӏәр ӏәктарәке 30 сентнер т'үне бстиньи у бь ве йәжева әмоке хwэ бькьи нава шӧхӧне мизасәркьрьна ф'рared Пленума Комм э р к' э з и й а ПКТС феврале.

Ш. Хӧдо

QCA МӘ У XWӘНДӘВАНА ДӘРҺӘQA Н'АЛ У WӘХТЕ ДЬНИАЕДА

Бәри конференса Орт'әмләтиейә к'р'инфротане

Щмаэ'та т'эмамийа дьнйае бәр ҳәwмедьнэка мәзьн сәкьнийа. 23-е марте бажаре Швесарийейи Жневедa конференса Т'әшкилата Мләтед Йәкбуйи вәдьбэ, йа кӧ дәрҳеда пьрсед кир'инфротанедаиэ. Ӏ'ӧкӧмэта 122 дәwлата т'эглирькьрьна, wәки т'эин конференсе бьи. Шеwрдарийа комитеа т'ьдарәкдитьведа, йа кӧ мэйа февраледа Нйу-Йорк'ә да дәрбаз бу, әәйдар'ә'ка конференсейа сьфтэ ӏатә т'эстидькьрьне.

Т'фаҳа Советие бу инициатора газикьрьна конференсейэ сәрәкэ. Wәлате мэ пешдабьрьна Э'вгреданед малйабуине орт'ә дәwлэтада да у бере э'ьлы, пешдабьрьна к'р'инфротана орт'әмләтие н'эсаб дьки чаwа мәшалә пешдачуйина малйабуине у әwиикьрьна Ӏәйэтийа дәwлэтед бь әәйдед баштә-баштә'ә э'дьлийа фәрэ т'эмамийа дьйаеда. Бь фькра Ӏ'ӧкӧмота Советие дазьмэ Ӏ'эму чатьнайед дь сәр р'йа пешдабьрьна к'ьр'инфротана орт'әмләтие дьдно ӏьлдане. Прәсиед т'омэр ед ӏәлаҳәтиед к'ьр'инфротана орт'әмләтийә ӏ'эзэйа, кӧ Ӏ'эму дәwлэтэ-р'э дәст дьдьи, язьрки. Бона ве йәке жи ӏазьма гаэи конференса к'р'инфротана орт'әмләтие бьки. ШАӀ у дәwлэтед капиталистийа майнэ мэзьн, к'ижана к'ьр'инфротана орт'әмләтие н'эсаб дьки чаwа ӏащэта сайәсәтийа хwәйа империалистие у колоние, пешие мәдьли идеа газикьрьна конференсе пешда ӏатьи. Ле пь'ранийа дәwлэтед дьйае. хут war wәлатед кӧ пешда дьйьи, йане эw wәлатед щаӏьӏ, к'ижан Ӏ'этани ван аг'ьрийа колониаед дәwлэтед империалистие бун, эw идеа хwәйи кьрьи. Лома жи дьжмьиед конференсе мәщбур бун, кӧ т'э'ймиа хwэ бьбо'ньи.

Т'Р'СС у дәwлэтед сосиалистиейа майни бь программәкэ т'эмва дьчьйо конференса орт'әмләтиейэ к'р'инфротана орт'әмләтиейа, йа кӧ дь проекта „Принсиед ӏәлаҳәтиед к'ьр'инфротанейэ орт'әмләтие у сәйасәтийа к'р'инфротане-да" ӏәнэ. Wэк'илед Ӏеӏастане. Т'Р'СС у Чехословакиеа т'эвайи эw документа комитеа т'ьдарәкдитьведа пешда к'ьшандьи.

К'р'инфротана орт'а дәwлэтада гәроке н'имба сәр wәкэйәтие, әдьрьрьтьна суверенитете, т'эвнэйийина шӧхӧлед wәлатайа Ӏӧйдӧр' у к'ара Ӏәрдӧ алйа. Ӏ'эму wәтьнайи у мәщалед варвешие, кӧ ӧстике пешда к'ьшандьи, гәроке жь нав Ӏәлаҳәтиед дәwлэтайа малйабуине бенэ ӏьлдане. к'ижан дәwлэтед капиталистийа мэзьн дьдьнэ хәбтандьне. Әw мэщал бәре э'ьлы мәйаьли дәмлэтед сосиалистиеә. Мәрәме wан әwэ, wәки ӏәнелед малйабуна wан wәлата пешда ӏәр'ә.

Инициатор у р'ӧй'дарькьра сәйасәтийа варвешийа wи тәнэри ШАӀ—э. Ӏ'ӧкӧмэта ШАӀ йди зуда навнищәка эшийа ӏазьр кьрийо, ед кӧ изи т'ӧна, wәки wан бьфроньиа wәлатед сосиалистие. Wеда наве ӏ'эзар эшийайи зедтьр ӏаҳе. ШАӀ бь ӏәр тәнэри дьщэ'дина, wәки Англиа у г'фандared wейо мәнин ТР'СС у wәлатед ӏәнэр ӏәкьрьна сосиалистиейо майнир'э дйа кем к'ьр'инфротане дәрбазьки. Ӏе эw сәйасәти дьт'әр'ьӏэ. Англиа. Италиа, Франсиа у дәwлэтед капиталистийа майни бона к'ара хwәйа малйобуине, зэ'ф р'ьӏд ТР'СС—р'э к'р'инфротана дәрбаз дьки. К'р'инфротан орт'э Т'РСС у дәwлэтед капиталистиеда зедэ дьӏэ. Лома жи дйа фәрээ бь ӏьдьнэ хәбтандьне. Әw мэщал бәре э'ьлы мәйаьли дәмлэтед сосиалистиеә. Мәрәме wан әwэ, wәки ӏәнелед малйабуна wан wәлата пешда ӏәр'ә.

(Ӏәйатьи р'ье 4-а)

САРҺАТИ

Бәрдели

Әвар бу, тари т'әзә дүк'ото ә'рдә. Бөр'ок мер у ҳәи бөрбө мала Чөркәз дөчун. Һәмәм' шунда өө гәништө мала ww.

Хаҳ'шаҳа тлән жь дөне хчө о'ьжандыр. Малөкө жи бөлисбу, агьр — алан бөдөна өө к'ьтөу, дөшөөлтө. Хенидә өө бө б'өмән хчө дөчу-дөлат, бөр ч'ө'ве өө бөбу тари, ләсре өө шина бөрөө сур суроте өөнө алшөөвәнда дөбөрөөн.

ӨӨ

Өө шунда, сьөрөө дөөлөмөөнд бөр мөөвана вөбу, т'ө хөөн өөнө өөдөхар. Һөөйө Ибрөөшөө р'ушө бөн, чөка өө чь дөбөөжө. Ибрөөм Чөркәз өөөр'н у гот:

— Бөрадөрө Чөркәз! Өөа өө'ө: шө өөхтө өө Һөтөө мала тә, тө өөт өөбөөжи ә'ушө өө өө'ө өө Һөтөө мала тә, тө өөт өөбөөжи ә'ушө өө өө'ө өө Хөлмөтө жи чөө?

— Ибрөөм, бөрө мы.— Чөркәз гот,— өө з то, өөда Һөө нас дөөы, хөлө Һөө дөзөө өө бөрө Һөөы. Бөрө мөөөөө р'ушө өө бөөөөө бөөөөө, өө дөөөөө Һөөрөө өө өө Һөөөө дөөө өө өө ө